

**Ενδεικτικό θέμα για τις εισαγωγικές εξετάσεις στα Πρότυπα Γυμνάσια
στην Ελληνική Γλώσσα, 2018**

ΚΕΙΜΕΝΟ: Μοντέρνοι Καιροί (Συντόμευση)

Ένα τραγούδι κρατάει συνήθως τρία ή και πέντε λεπτά. Σαράντα τραγούδια τρίλεπτα είναι δύο ώρες. Σαράντα πεντάλεπτα, τρεις ώρες και είκοσι λεπτά. Το ωράριο στο εργοστάσιο των σωληνωτών λαμπτήρων ήταν οχτώ ώρες και δε γινότανε να τραγουδάς και τις οχτώ ώρες, για να μη νιώθεις το χρόνο. Την πρώτη μέρα θα τραγούδησα σαράντα τραγούδια. Τη δεύτερη καμιά δεκαριά, την τρίτη ούτε ένα. Και που τραγουδούσα, σχεδόν μάταιο, ο χρόνος κολλούσε πεισματικά... Κι από τον εκκωφαντικό θόρυβο των μηχανών που δούλευαν αλυσίδα ούτε τη φωνή μου δεν μπορούσα να ακούσω.

Το 1936 γεννήθηκα σ' ένα ορεινό χωριό. Το 1936 ο Σαρλό γύρισε τους «Μοντέρνους καιρούς». Μια εικοσαετία αργότερα χτυπιόμουν απ' το γέλιο, βλέποντας στο φιλμ εκείνον τον ανθρωπάκο που, όπου έβλεπε κουμπί, το θεωρούσε για μπουλόνι και το 'στρίβε... Το 1970 ζούσα ο ίδιος τους «Μοντέρνους καιρούς» και φυσικά δε χτυπιόμουν απ' το γέλιο. Αντίθετα, πονούσε πιασμένο όλο μου το κορμί απ' την ορθοστασία. Το μυαλό μου κουδούνιζε σαν ηχείο κι αισθανόμουν αγωνία και φόβο μέσα σ' εκείνο το τερατώδες εργοστάσιο. Πού άρχιζε; Πού τέλειωνε; Φυσικά άρχιζε από κάπου, τέλειωνε κάπου, όμως ποτέ δε σταματούσε. Δούλευε με βάρδιες είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο κι έβγαζε λάμπες. Ο θόρυβος απ' τις μηχανές που γύριζαν τρομακτικός. Και τα μεγάφωνα, πολλά και παντού, σ' όλη την ένταση ανοιγμένα να μεταδίδουν μουσική, γιατί οι μελέτες απόδειξαν πως η παραγωγή μεγαλώνει πιο γρήγορα με τη μουσική... Κι ο εργάτης άνθρωπος εκεί μέσα καταρτημένος. Γιατί, τι άλλο είναι εκτός από κατάργηση το μαρτύριο να βιδώνει ακούνητος στην ίδια θέση βιδούλες σ' ένα όμοιο εξάρτημα;

Την τρίτη μέρα ζήτησα να μου επιτρέψουν να δουλέψω σ' όλα τα στάδια που απαιτεί η πορεία κατασκευής μιας λάμπας απ' την αρχή. Μου αρνήθηκαν, γέλασαν και μ' έδιωξαν ύστερα από είκοσι μέρες σαν απροσάρμοστο...

Μήτσος Κασόλας

Η άλλη Αμερική/ ΚΕΔΡΟΣ 1984

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Κυκλώνω τη σωστή απάντηση στις δραστηριότητες 1-5

1. Το κείμενο μπορεί να χαρακτηριστεί:

- α. αφηγηματικό
- β. περιγραφικό
- γ. δημοσιογραφικό
- δ. επιχειρηματολογικό

2. Ο συντάκτης του κειμένου είναι ο ίδιος:

- α. σκηνοθέτης ταινιών
- β. εργαζόμενος
- γ. ο ίδιος ο Σαρλό
- δ. τραγουδιστής

3. Ο εργάτης ένιωθε να ακυρώνεται ως άνθρωπος επειδή:

- α. τραγουδούσε ακατάπαυστα
- β. υπολόγιζε συνέχεια το χρόνο
- γ. βρισκόταν συνεχώς στην ίδια θέση
- δ. καιγόταν από τις λάμπες

4. Η μουσική στους χώρους εργασίας του κειμένου χρησιμοποιείται για:

- α. την ευχαρίστηση των εργαζομένων
- β. να μην ακούγεται ο θόρυβος των μηχανών
- γ. να μεγαλώνει η παραγωγή
- δ. να μην κοιτάζουν συνεχώς το ρολόι

5. Ο αφηγητής θεωρεί ότι οι συνθήκες εργασίας που περιγράφει

- α. είναι δημιουργικές
- β. μετατρέπουν τον εργάτη σε μέρος της μηχανής
- γ. προκαλούν υπερβολική κούραση
- δ. προκαλούν τη μουσική έκφραση του εργάτη

6. Επιλέγω τη λέξη που έχει την ίδια σημασία με την υπογραμμισμένη λέξη στις φράσεις:

α. Ένα τραγούδι κρατάει συνήθως τρία ή και πέντε λεπτά

ισοδυναμεί	διαρκεί	αντιστοιχεί	αναλογεί
------------	---------	-------------	----------

β. Αισθανόμουν αγωνία και φόβο μέσα σ' εκείνο το τερατώδες εργοστάσιο

τεράστιο	φριχτό	γιγάντιο	πελώριο
----------	--------	----------	---------

γ. Είναι μαρτύριο να βιδώνει ακούνητος στην ίδια θέση βιδούλες

ομολογία	μαρτυρία	απάνθρωπο	βασανιστήριο
----------	----------	-----------	--------------

δ. Οι μελέτες απόδειξαν πως η παραγωγή μεγαλώνει πιο γρήγορα με τη μουσική

διαβάσματα	έρευνες	διαγωνίσματα	εξετάσεις
------------	---------	--------------	-----------

ε. Να δουλέψω σε όλα τα στάδια που απαιτεί η πορεία κατασκευής μιας λάμπας

γήπεδα	βάρδιες	φάσεις	χώρους
--------	---------	--------	--------

7. Συμπληρώνω τα κενά γράφοντας τον σωστό τύπο:

Χθες, στο εργοστάσιο, για (3 ½) ώρες έγινε στάση εργασίας.

Οι εργάτες (διαμαρτύρομαι) για τις συνθήκες που επικρατούν εκεί μέσα. (αναρτώ) πανό που έγραφε: Οι (900) εργάτες είναι άνθρωποι δεν είναι αριθμοί.

Η απειλή της διοίκησης του εργοστασίου «Θα (απολύομαι) αν δεν επιστρέψετε στις δουλειές σας», δεν τους (φοβίζω).

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Οι άνθρωποι εκτός από την εργασία έχουν δικαίωμα στην ξεκούραση και την ψυχαγωγία. Γράψε πώς φαντάζεσαι τον εαυτό σου ως μελλοντικό εργαζόμενο και τι θα επέλεγες για την ψυχαγωγία σου. (120 λέξεις)

Απαντήσεις

1 α

2 β

3 γ

4 γ

5 β

6 διαρκεί – φριχτό – βασανιστήριο – έρευνες - φάσεις

7 τρεισήμισι, διαμαρτυρήθηκαν, ανάρτησαν, εννιακόσιοι, απολυθείτε, φόβισε

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Το κείμενο ΜΟΝΤΕΡΝΟΙ ΚΑΙΡΟΙ είναι πάντα επίκαιρο. Σκοπός της εργασίας είναι να διατυπώσουν οι μαθητές τις απόψεις, τους, με προβολή στο μέλλον, για τη θέση τους στον κοινωνικό ιστό, απολαμβάνοντας το δικαίωμα στην εργασία αλλά και στην ψυχαγωγία. Εκτιμάται ότι μπορούν να γράψουν το επάγγελμα που θα επιλέξουν και γιατί το επιλέγουν, καθώς και τι θεωρούν ως ψυχαγωγία. Εκτιμάται το περιεχόμενο, η οργάνωση/δομή του κειμένου, το λεξιλόγιο, το ύφος.